

УДК 005.32:159.9

Мосійчук І. В.

к. е. н., доцент,
доцент кафедри економіки, менеджменту,
маркетингу та готельно-ресторанної справи,
Житомирський державний університет імені Івана Франка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7664-7853>

НЕЙРОМЕНЕДЖМЕНТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Сучасне бізнес-середовище характеризується високим рівнем турбулентності, інформаційним перевантаженням та стислими термінами прийняття рішень, що суттєво підвищує ціну управлінської помилки. За цих умов дедалі більшої актуальності набуває нейроменеджмент – міждисциплінарний напрям, що поєднує здобутки нейронауки, психології та менеджменту для пояснення й вдосконалення механізмів прийняття управлінських рішень.

Нейроменеджмент досліджує, як когнітивні викривлення (cognitive biases), емоційні реакції та нейрофізіологічні процеси впливають на поведінку керівника у ситуаціях стресу, ризику та обмеженого часу. На відміну від класичних моделей менеджменту, які розглядають прийняття рішень як раціональний процес, нейроменеджмент виходить із того, що значна частина управлінських рішень ухвалюється на основі інтуїтивних, швидких ("системи 1") механізмів мислення, які можуть бути як джерелом ефективних рішень в умовах дефіциту часу, так і причиною системних помилок.

Метою дослідження є обґрунтування практичної цінності інструментів нейроменеджменту для підвищення якості управлінських рішень та розробка рекомендацій щодо їх упровадження в діяльність керівників українських підприємств.

У процесі дослідження виокремлено такі ключові напрями застосування нейроменеджменту в практиці управління:

1. Діагностика когнітивних викривлень керівника (виявлення схильності до надмірної впевненості, ефекту якоря, підтверджувального упередження дає змогу свідомо коригувати процес аналізу управлінської інформації та розробки альтернатив).

2. Управління емоційним станом команди (розуміння нейрофізіологічних основ стресу та вигорання дозволяє керівнику формувати робоче середовище, яке підтримує когнітивну продуктивність персоналу, а не виснажує її).

3. Проектування процесів прийняття рішень (впровадження структурованих процедур (чек-листів, техніки "адвоката диявола", відкладеного рішення) знижує вплив імпульсивних реакцій на стратегічні рішення).

4. Нейромаркетингові підходи в управлінні персоналом і клієнтським досвідом (використання знань про механізми уваги, мотивації та формування довіри підвищує ефективність внутрішніх і зовнішніх комунікацій організації).

5. Розвиток емоційного інтелекту та стресостійкості керівників (тренінгові програми, засновані на принципах нейропластичності, сприяють формуванню стійких управлінських навичок у довгостроковій перспективі).

Практичне впровадження засад нейроменеджменту потребує адаптації відповідних методик до умов конкретної організації, а також підготовки керівників різних рівнів до усвідомленого застосування знань про власні когнітивні та емоційні механізми. Особливої актуальності це набуває для українських підприємств, які функціонують в умовах підвищеної невизначеності, спричиненої як загальносвітовими економічними викликами, так і специфічними національними факторами.

Інтеграція принципів нейроменеджменту в корпоративну культуру дозволяє створити середовище, де команди здатні об'єктивно оцінювати ризики та вчасно адаптувати стратегію до реальних умов ринку [1, с. 159]. Наразі бізнес змінює своє мислення та підхід до роботи, переходячи від тенденцій оперативного управління до нової, ефективної корпоративної культури [2].

Таким чином, нейроменеджмент є перспективним напрямом розвитку управлінської науки, що дозволяє поглибити розуміння механізмів прийняття рішень і розробити практичні інструменти підвищення їх якості. Подальших досліджень потребують питання емпіричної верифікації ефективності конкретних нейроменеджерських технік у контексті вітчизняної управлінської практики.

Список літератури

1. Бережний Д. В., Смерічевська С. В. Нейроменеджмент в інноваційній діяльності: когнітивні упередження як прихований фактор проектних ризиків. *Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи* : зб. тез VII Міжнар. наук.-практ. конф. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2026. С. 159.

2. What is neuromanagement and how can it help your business? CoachHub. 2022. URL: <https://www.coachhub.com/blog/introduction-to-neuromanagement-definition> (дата звернення: 26.08.2026).